

Sygn. akt V KZ 9/21

POSTANOWIENIE

Dnia 21 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Świecki

rozpoznając w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 21 kwietnia 2021 r.,

zażalenie obrońcy z urzędu obwinionego Z.R. na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 14 września 2020 r., sygn. akt II AKO (...),

w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku obrońcy o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Kz (...)

postanowił:

**stwierdzić niewłaściwość Sądu Najwyższego i przekazać
sprawę Sądowi Apelacyjnemu w (...)**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w W., postanowieniem z dnia 13 września 2016 r., sygn. akt VI W (...), na podstawie art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. w zw. z art. 62 § 2 k.p.w., umorzył postępowanie prowadzone przeciwko Z. R., obwinionemu o czyn z art. 119 § 1 k.w. Nadto, postanowieniem tym zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz adw. J.G. określoną kwotę tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zaś kosztami postępowania w sprawie obciążono Skarb Państwa.

Po rozpoznaniu zażalenia obwinionego na to postanowienie, Sąd Okręgowy w W., postanowieniem z dnia 9 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Kz (...), tegoż środka odwoławczego nie uwzględnił i zaskarżone postanowienie utrzymał w mocy. Nadto,

zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. G. określoną kwotę z tytułu kosztów obrony z urzędu obwinionego przed Sądem II instancji.

W dniu 22 maja 2020 r. adw. J. G. złożyła wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 9 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Kz (...), w zakresie dotyczącym „kosztów zastępstwa adwokackiego z urzędu za postępowanie odwoławcze”.

W tej sytuacji, przywołanym na wstępie zarządzeniem z dnia 14 września 2020 r., odmówiono przyjęcia wniosku adw. J. G. o wznowienie postępowania.

Na zarządzenie to zażalenie złożyła adw. J. G. Zażalenie to zostało przyjęte i przekazane Sądowi Najwyższemu do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Brak jest podstaw prawnych, aby przyjmować właściwość Sądu Najwyższego do rozpoznania przekazanego zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia przedmiotowego wniosku obrońcy o wznowienie postępowania.

Zauważyć trzeba, że przedmiotowy wniosek złożony został w ramach procedury wykroczeniowej. Stąd przypomnienia wymaga, że art. 15 § 2 k.p.w. zakłada, że Sąd Najwyższy rozpoznaje kasacje i inne sprawy przekazane mu przez ustawę. Przekazanie do właściwości funkcjonalnej Sądu Najwyższego określonych poza kasacją spraw ma zatem charakter wyjątkowy i wymaga wyraźnego przepisu kompetencyjnego (jak np. art. 15 § 3 k.p.w.). Obowiązujące przepisy procedury wykroczeniowej nie zawierają zaś regulacji szczególnej, która ustanawiałaby właściwość Sądu Najwyższego do rozpoznawania zażaleń na odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania.

Właściwość Sądu Najwyższego do rozpoznania przedmiotowego zażalenia nie wynika również z samego faktu, że na zarządzenie wydane w sądzie powszechnym, odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie może ewentualnie przysługiwać zażalenie (art. 545 § 1 i art. 530 § 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.w.). Przepisy Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia nie przewidują bowiem domniemania właściwości Sądu Najwyższego do rozpoznawania wszelkich środków odwoławczych od decyzji podejmowanych przez sądy powszechne, lecz przekazanie danej sprawy wymaga wyraźniej podstawy prawnej.

Dostrzec tu trzeba, że na gruncie procedury karnej przyjmuje się zasadnie, iż Sąd Najwyższy nie jest sądem odwoławczym w odniesieniu do sądów powszechnych, ponieważ funkcje odwoławcze Sądu Najwyższego są ograniczone tylko do wypadków wskazanych wyraźnie w ustawie - art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. i art. 459 § 1 k.p.k., art. 441 § 5 k.p.k., art. 530 § 3 k.p.k., art. 538 § 2 k.p.k. i art. 426 § 3 k.p.k. (zob. np. postanowienia SN: z dnia 24 marca 2015 r., III KZ 13/15 czy dnia 25 września 2014 r., III KZ 45/14). Bezspornie zaś podstawowym zadaniem Sądu Najwyższego w postępowaniu karnym jest rozpoznawanie kasacji, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, zaś rozpoznawanie środków odwoławczych tylko w wypadkach, gdy według ustawy Sąd Najwyższy staje się sądem odwoławczym tj. w postępowaniu „okołokasacyjnym” (art. 530 § 3 k.p.k.), „wznowieniowym” (art. 544 § 2 k.p.k., art. 547 § 3 k.p.k.) oraz „skargowym” (art. 539f k.p.k.).

Na gruncie procedury wykroczeniowej - jak już wskazano – podstawowym zadaniem Sądu Najwyższego jest rozpoznawanie kasacji, z czym łączy się kompetencja do rozpatrywania zażaleń na odmowę przyjęcia kasacji (art. 530 § 3 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.). Gdy jednak chodzi o kluczowe na gruncie niniejszej sprawy rozpoznawanie zażaleń na odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, to kwestia wygląda tu już zdecydowanie odmiennie. Otóż, o ile na gruncie procedury karnej Sąd Najwyższy jest w określonych sytuacjach sądem wznowieniowym (art. 544 § 2 k.p.k.) z czego wywodzić należy jego kompetencje do rozpatrywania zażaleń na odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie w pewnych okolicznościach, o tyle w procedurze wykroczeniowej Sąd Najwyższy w sprawach nienależących do właściwości sądów wojskowych (a do takich należy niniejsza sprawa) w ogóle nie pełni roli sądu wznowieniowego (art. 113 § 3 i 4 k.p.w.). Jest to zatem ważki argument systemowy przemawiający przeciwko dopuszczeniu możliwości rozpoznawania przez Sąd Najwyższy zażaleń na odmowę przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania.

Powyższe wywody dobitnie wskazują, że Sąd Najwyższy nie jest organem właściwym do rozpoznania zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania na gruncie procedury wykroczeniowej. Zauważyć ponadto trzeba, że kwestię zaskarżalności przedmiotowej decyzji wyprowadzić

można jedynie z kaskadowego odesłania zawartego w art. 113 § 1 k.p.w. do art. 545 § 1 k.p.k. a następnie dopiero do art. 530 § 3 k.p.k. Jednak oba przepisy odsyłające, tj. art. 113 § 1 k.p.w., jak i art. 545 § 1 k.p.k. określają zakres odniesienia słowem „odpowiednio”, co daje podstawę także do niestosowania przepisu odesłania, jeżeli byłoby to sprzeczne z uregulowaniem systemowym normy określającej zakres odniesienia – tu zakres zaskarżalności decyzji wydanych przez Sąd Apelacyjny w postępowaniu wznowieniowym w sprawach o wykroczenia. Wobec tego zasygnalizować jeszcze należy potrzebę rozważenia, czy na gruncie procedury wykroczeniowej w ogóle przysługuje zażalenie na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, gdy do jego rozpoznania właściwy jest Sąd Apelacyjny. W wypadku bowiem odpowiedzi twierdzącej konieczne byłoby wykreowanie mechanizmu kontroli poziomej. Podkreślić także trzeba, że ustawodawca ograniczył zaskarżalność decyzji wydawanych na poziomie tego sądu, gdyż na postanowienia, o których mowa w art. 547 § 1 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.p.w., zażalenie nie przysługuje.

Z tych wszystkich względów, orzekając na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. w zw. z art. 11 § 1 k.p.w. oraz art. 15 § 2 k.p.w., Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.